

Bu proje Avrupa Birliđi ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Deđerlendirilmesi için Teknik Destek Projesi

EuropeAid/140562/IH/SER/TR

Döngüsel Ekonomiye Geçiřte Yerel Yönetimlerin Rolü

Simon Clement, Kıdemli Sürdürülebilir Ekonomi ve Satın Alım Koordinatörü, ICLEI – Sürdürülebilirlik için Yerel Yönetimler

Faaliyet 1.2.2 – Döngüsel Ekonomi Çalıştayları
6 Ekim, Ankara, Türkiye

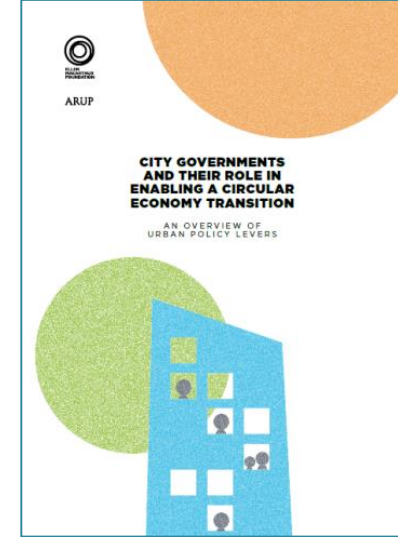
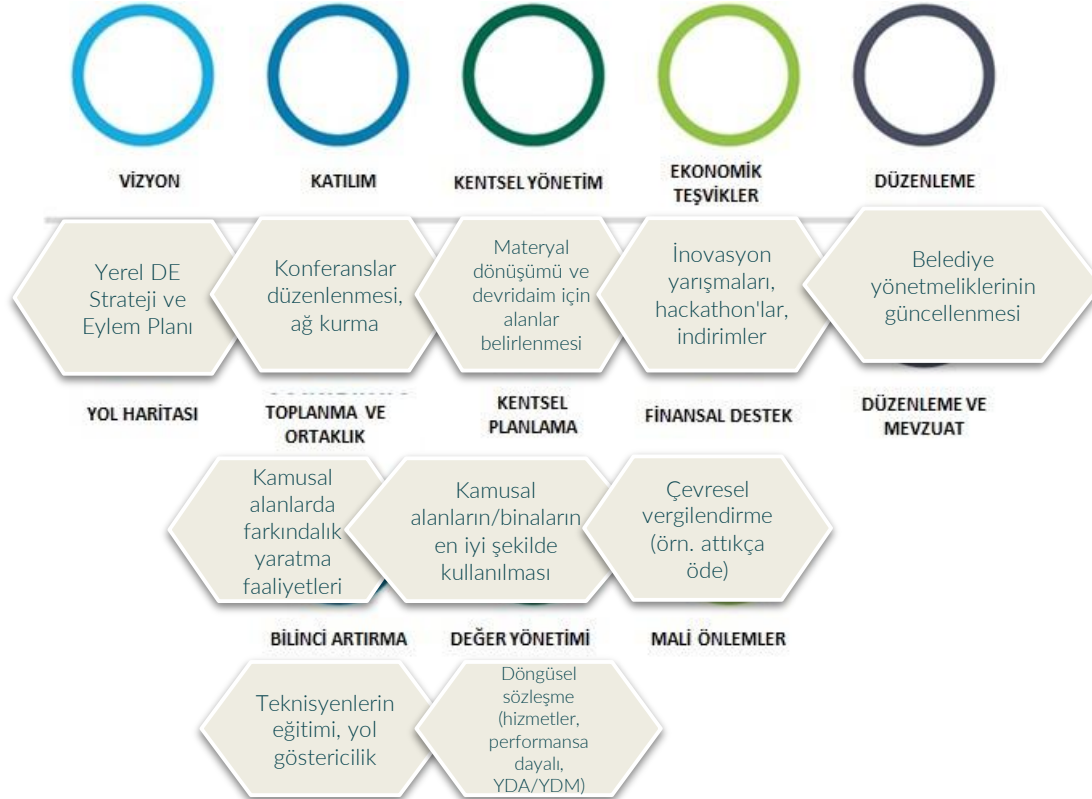
NEDEN ŞEHİRLER ÜZERİNDE ÇALIŐILYOR?

Şehirler...

- AB nüfusunun %75'ine ev sahipliđi yapmaktadır
- Doğal kaynakların %75'ini tüketmektedir
- Küresel atığın %50'sini üretmektedir
- Küresel sera gazı emisyonlarının %60-80'ini üretmektedir.

- Malzeme akıŐlarının ve aktörlerin büyük konsantrasyonu
- Şehirler inovasyonun beŐiđidir
- Şehirler, gösterim ve deney için bir ölçek sunar
- Yerel yönetimler kilit yasama ve yönetim işlevlerine sahiptir

ŞEHİR KALDIRAÇLARI

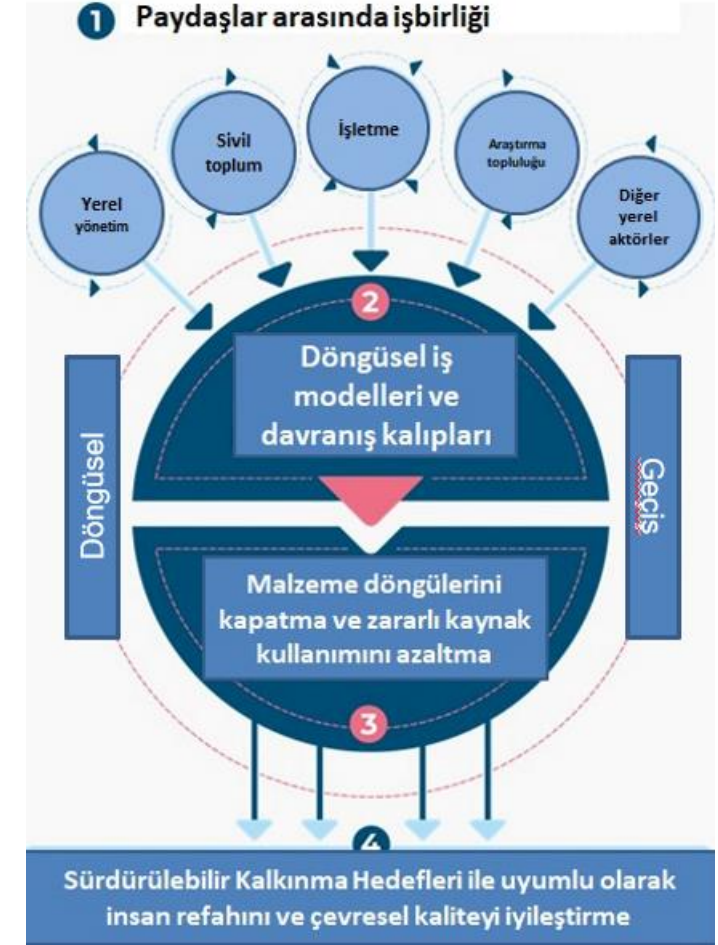

https://www.ellenmacarthurfoundation.org/assets/downloads/CE-in-Cities_Policy-Levers_Mar19.pdf

DÖNGÜSEL ŞEHİR

Döngüsel bir şehir ...

- vatandaşlar, işletmeler ve araştırma topluluğu ile işbirliği içinde tüm işlevleriyle bütünleşik bir şekilde doğrusal bir ekonomiden döngüsel bir ekonomiye geçişi destekler...
- Bu, pratikte iş modellerini ve davranış kalıplarını teşvik etmek anlamına gelir...
- Ki bunlar malzeme döngülerini kapatmak ve zararlı kaynak kullanımını ve atık oluşumunu en aza indirmek için ürünlerin, bileşenlerin, malzemelerin ve besin maddelerinin değerini ve faydasını mümkün olduğunca uzun süre koruyarak kaynak kullanımını ekonomik faaliyetten ayırırlar...
- Bu döngüsel geçiş yoluyla, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda insan refahını iyileştirmeyi, emisyonları azaltmayı, biyolojik çeşitliliği korumayı ve geliştirmeyi ve sosyal adaleti teşvik etmeyi amaçlıyoruz.
- Kaynak: Avrupa Döngüsel Şehirler Deklarasyonu

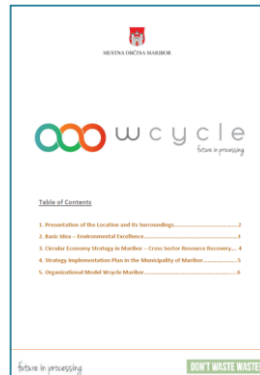
UYGULAMADA ZORLUKLAR

- Şehir metabolizmasını anlamak
  - Doğrusal ekonomi için tasarlanmış mevzuat/politika çerçevesi
  - İç ve dış pek çok paydaşın dahil edilmesinin gerekliliği
  - Fiziksel ve zihinsel atalet
  - Davranışsal değişim gerekliliği
- Siyasi katılım
  - Paydaş katılımı
  - Pilot eylemler
  - Metabolik çalışmalar
  - Ağ kurma!

Uygulama

BÜYÜYEN BİR HAREKET...

ÖRNEKLER: VATANDAŞ KATILIMI VE GİRİŞİMCİLİK

Ör: Turku, Finlandiya

1. '1.5 derece yaşam tarzları'

- Çeşitli yerleşik demografik özelliklere uyarlanmış, sürdürülebilir tüketim yolları hakkında farkındalık kampanyası

[1.5 degree life](http://1.5degree.life) | Turku.fi

Ör: Leuven, Belçika

2. Paylaşma ve onarım kültürünü geliştirmek

- 'Onarım kafeleri; ev aletlerinin, mobilyaların, giysilerin ve daha fazlasının onarımını öğretmek için ortak araçlar ve danışmanların olduğu atölyelerdir.
- Leuven, onarımı teşvik etmek için dijital araçlar ve diğer şehirlerle ağ oluşturma konusunda çalışmaktadır.

ShaRepair

Ör: Eskilstuna, İsveç

3. ReTuna Mall

- Yalnızca ikincil veya ortak ürün ve hizmetler sunan alışveriş merkezi
- Döngüsel iş sektöründe karşılıklı destek ve ilgi ağı oluşturmak için etkinlik programı

www.retuna.se

Ör: Valladolid, İspanya

4. Döngüsel inovasyon için kuluçka yarışması

- Kazanan konseptler için rehberlik ve finansman, ilgili aktörler ağı
- 2018-2020 arasında kazanan 90'dan fazla projeye 1,4 milyon EUR yatırım yapılmıştır
- «Döngüsel İnovasyon Merkezi" olarak kullanılacak bir endüstriyel deponun kaynak bazında yenilenmesi

ÖRNEKLER: BİNA VE İNŞAAT

Ör: Helsinki, Finlandiya 1. Kazılmış arazi kütlelerinin döngüsel koordinasyonu

- İl arazi kütle koordinatörü atanmıştır
- Tüm kamu ve özel yapılar için malzeme denetimi, izleme ve taşıma gereksinimleri
- Geri dönüştürülmüş/yeniden kullanılmış malzemeler için %5 asgari gereklilik

Ör: Başkent Bölgesi/ Roskilde, Danimarka 2. Uyarlanabilir yeniden kullanım, söküm ve döngüsel tedarik için tasarım

- Yıkım sürecindeki tüm aktörlere hazırlık için kontrol listeleri ve rehberlik
- Materyal taşıma ve izleme gereksinimleri
- İlçe ve kent düzeyinde malzeme tahmini ve yönetim planı

Ör: Viyana, Avusturya 3. Dijital araçların ve ikincil içeriğin kullanımı

- Geri dönüştürülmüş/yeniden kullanılmış materyaller için asgari gereklilik yüzdesi
- Tadilat ile yeni inşaatın etkisinin kıyaslanarak hesaplanması gerekliliği
- Yaşam döngüsü analizi
- Materyallerin dijital pasaportu

ÖRNEKLER: GIDA VE BİYOATIK

Ör: Pontevedra, İspanya

1. Müşterek kompostlama ve eğitim

- Biyo-atıkların haneler tarafından yerinde arıtılarak yüksek kaliteli kompost haline getirilmesi
- Merkezi olmayan vatandaş katılımı
- Çevre eğitimi bileşenleri

[Compostaxe comunitaria](#)

Ör: Porto, Portekiz

2. Gıda atığının azaltılması

- HoReCa'da talep tahmin araçlarının geliştirilmesi ve kullanılması, ayrı atık toplama rotası optimizasyonu ve akıllı konteynerler
- Yerel işletmelerin dögüsel kapasitesini oluşturmak için sosyal ekonomi ve turizm sektörü aktörleri ile koordinasyon içinde eylem

Ör: Apeldoorn, Hollanda

3. Yeşil atıkların yeni ürünlere dönüştürülmesi

- Halka açık parklardan ve yeşil alanlardan yaprak, ot ve budakların ayrıştırılarak toplanması
- Bokashi, biochar, kağıt ürünleri ve 3D baskı dahil yeniden değer kazanma işlemleri

Ör: Maribor, Slovenya

4. Kent toprağını rehabilite etmek ve 0km gıda üretmek

- Kent toprağının kalitesini artırmak için gübre olarak biyoatık işleme
- Sosyal entegrasyon, eğitim ve yerel gıda üretimi bileşenleri ile Kent Bahçeciliği

[URBAN SOIL 4 FOOD](#)

Avrupa Döngüsel Şehirler Deklarasyonu

Avrupa Döngüsel Şehirler Deklarasyonu (CCD), Avrupa'daki yerel ve bölgesel yönetimlerin, Avrupa'da **doğrusal bir ekonomiden döngüsel bir ekonomiye geçişi hızlandırmaya yardımcı olmak için** imzalayabileceği bir taahhüt belgesidir.

GELİŞTİRİCİLER

www.circularcitiesdeclaration.eu

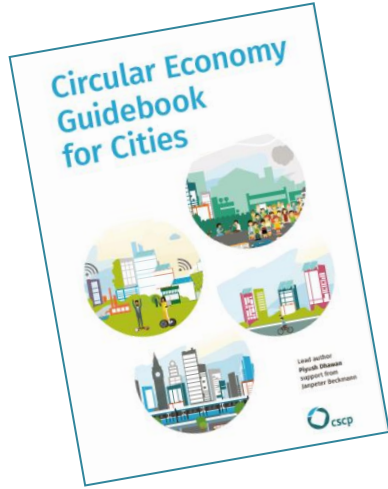
AMAÇ:

- Avrupa genelinde yerel ve bölgesel yönetimlerin döngüsel geçişi destekleme **taahhütlerini iletmesine izin verme.**
- “Döngüsel bir şehrin” ne olduğuna dair **ortak bir vizyon** sağlama
- Bu geçişin gerçekleşmesinde **yerel ve bölgesel yönetimlerin** oynaması gereken **kritik rolün** altını çizme
- Deneyimlerini, zorluklarını ve başarılarını paylaşmak için **kararlı kuruluşlardan oluşan bir topluluk** oluşturma

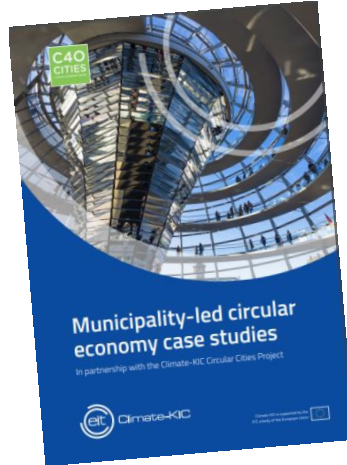
Kılavuz

ŞEHİRLER İÇİN DÖNGÜSEL EKONOMİ KILAVUZLARI

https://www.scp-centre.org/wp-content/uploads/2019/03/Circular_Cities_Publication.pdf

<https://www.c40.org/researches/municipality-led-circular-economy>

https://www.eib.org/attachments/thematic/circular_economy_15_steps_for_cities_en.pdf

https://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/CP_European_Commission_Brochure_webversion_small.pdf

FAYDALI LİNKLER

- Avrupa Döngüsel Ekonomi Paydaş Platformu
<https://circulareconomy.europa.eu/platform>
- AYB Döngüsel Şehir Finansman Rehberi
www.circularcityfundingguide.eu
- Ellen MacArthur Vakfı Şehirlerde Döngüsel Ekonomi Programı
www.ellenmacarthurfoundation.org/our-work/activities/circular-economy-in-cities
- OECD Şehir ve Bölgelerde Döngüsel Ekonomi
www.oecd.org/regional/regional-policy/circular-economy-cities.htm

İLETİŞİM

ICLEI AVRUPA

ICLEI Avrupa Sekreterliği Freiburg (Almanya) merkezlidir, Brüksel (Belçika) ve Berlin'de (Almanya) ofisleri bulunmaktadır.

İsim Simon Clement

Unvan Kıdemli Koordinatör –
Döngüsel Ekonomi

E-posta: simon.clement@iclei.org

iclei-europe.org

ICLEI_Europe

@ICLEI_Europe

@ICLEI_Europe

Bu proje Avrupa Birliđi ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

İlginiz için teşekkürler

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPACevre

@turkiyedonguseleekonomi

@ipa.cevre

@trdonguseleko

@ipacevre

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA Çevre/Environment TÜRKİYE

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA Çevre

dongusel.csb.gov.tr